

Hij had president kunnen zijn van Papoea-West Guinea, met een paleis en badend in grote weelde. Maar Bernhard Th. W. Kaisiepo (75) woont heel gewoon in Apeldoorn en werkte als ober, chauffeur en bankemployee.

JELLE BOONSTRA

Op papier is hij schatrijk. Maar Indonesië houdt zijn vaderland bezet. Inclusief het bezit van zijn eigen Kaisiepo-clan. „Aardolie, goud, uranium, de grond zit vol en ik kan er niets mee”. Al 55 jaar heeft hij er geen stap kunnen zetten. Jammer genoeg beschikt Papoea West-Guinea niet over een kadaster. „Maar als je op het eiland Biak op het strand staat, weten alle Papoea's: vanaf de berg tot die rotspunt is al het land van de Kaisiepo's. Ik had miljardair kunnen zijn.”

De geschiedenis bepaalde anders. Al decennia woont Bernhard Th. W. Kaisiepo in een tussenwoning in de Apeldoornse wijk Anklaar, waar de zielloosheid van de revolutiebouw overheerst. Coniferen en de lijsterbesstruiken overwoekeren de voortuin. „Wij blijven inboorlingen, zo voelen we ons tenminste nog wat thuis.”

De koningstooi heeft veren van de paradijsvogel, de borststooi is voorzien van slagstanden van een varken.

Voor hem op tafel ligt de rode baret van hem als opperbevelhebber van het Operasi Papua

Merdeka leger, het bevrijdingsleger dat een slapend bestaan leidt maar ooit de orde in het verloren land zal herstellen. Ook dat is een pijler onder zijn bestaan. Op het visitekaartje dat hij toeschuipt, staat: 'President of West Papua Melanesia in exile'. Tweemaal per jaar vliegt hij naar de Verenigde Naties in New York. „Daar vraag ik om met een militaire interventie de Indonesiërs uit ons land te gooien." Hij zit op hete kolen, want deze week is de Algemene Vergadering begonnen. Daar móet hij gewoon bij zijn. Maar de achterban van alle papoea's in Nederland - 1.500 man - is niet draagkrachtig genoeg om de reizen te financieren. En na een dikke 55 jaar begint de fakkel van de vrijheid ook te doven.

Gironummer

Daarom roept hij bij elke interval: gironummer 4286! Van Kobe-Oser.nl. Dat is de studentenverzetsbeweging die hij lang geleden oprichtte en statutair nog steeds in deze doorzonwoning is gevestigd. „Laat uw lezers alsjeblieft mijn strijd steunen."

Dan kan hij in de wandelgangen met de Alberta-Indianen en de Hawaïianen weer pleiten voor onafhankelijkheid. Slapen doet hij dan wel op een matje in het kantoor van de Hawaïianen. 's Ochtends transformeert hij zich er tot een waardige afvaardiging namens bezet Papoea. Met de koningstooi met veren van de paradijsvogel en de ingenaaide schelpjes die zijn rijkdom symboliseren. En de borststooi van veren en gevaarlijke slagstanden van een varken - het teken van macht en onoverwinnelijkheid. Met de slagstanden kun je makkelijk iemands gezicht openrijten, zegt hij met een allercharmantste glimlach.

De sleutel voor de toekomst in Nieuw Guinea ligt in handen van de Nederlandse regering, en belangrijker nog: bij de VN in New York. In 1961 vond de internationale gemeenschap dat de Nederlanders Nieuw Guinea moesten opgeven. Ze hadden de strijd in 'Indië' verloren en wilden met West-Papoea invloed in de regio houden. „En vanwege de grondstoffen natuurlijk." Maar imperialisme was iets van voor de Tweede Wereldoorlog, zeiden de Amerikanen. Ze eisten van minister Luns van Buitenlandse Zaken dat Nederland zich terugtrok. „Iedereen zag aankomen dat Indonesië de boel ging inpikken. Daarom moesten de Verenigde Naties het land naar zelfbeschikking leiden. Resolutie 1752, aangenomen in augustus 1962, garandeerde onafhankelijkheid. Maar natuurlijk kwamen de Indonesiërs toch."

We gaan door. Dit is mijn strijd, dit is mijn roeping

„En Nederland?" Hij trekt de schouders recht: „Dat land heeft ons bedonderd en verlaten - vanwege de handelsbelangen mocht Indonesië het systeem van one man one vote bij de verkiezingen vervangen door de musjawarah - het stemmen via slechts 1.025 kiezers." En ze zorgden er wel voor dat ze die in de zak hadden.

Zijn vader, Markus Kaisiepo had zich daarmee voor niks warmgelopen om de eerste president van het land te worden. De Nederlanders hadden hem tot vicevoorzitter van de Nieuw Guinea Raad benoemd, de aanloop tot het presidentschap. In de binnenlanden leefden ze nog in het stenen tijdperk. „Er werd veel werk gemaakt van de papoeërisering, wij moesten het bestuur over het land zelf kunnen overnemen. Studenten werden naar Europa of Australië gestuurd om tandarts, dokter of scheepsbouwer te worden. Ikzelf studeerde cum laude af aan de bestuurschool en zou in Nederland worden voorbereid op het gouverneurschap."

Natuurlijk is het presidentschap niet erfelijk - dat plaatst direct een vraagteken achter zijn titel op het kaartje: „Mijn vader wilde dat ik hem zou opvolgen. We zijn adel uit Biak, een prominent gebied. Adel verplicht. Natuurlijk moet ik als stamhouder in zijn voetsporen treden."

Soestdijk

Op een vergeelde kaart van West Papoea hangt een foto van zijn vader en zijn schoonvader, die in de tuin van Paleis Soestdijk theedrinken met koningin Juliana. Voor hen staat een vlaggetje met een lichtende ster - en hier in zijn achterkamer staat de grote versie. „Onze nationale vlag , ontworpen door mijn vader." Tot zijn grote verbijstering mogen Nederlandse Nieuw Guineagangers op veteranendag niet eens met deze vlag lopen. „Een illegaal verbod; de Papoeavlag is koninklijk goedgekeurd." Dat scholieren nauwelijks nog iets leren over de Nieuw-Guineacrisis is ook al een veeg teken. „Nederland houdt dit het liefst in de doofpot om de handelsbelangen in Indonesië te beschermen."

Voordat de VN de regie kon overnemen, trok Indonesië er al gewapenderhand binnen. Zijn vader was net in New York, zijn gezin werd zonder zijn toestemming naar Bangkok gebracht. Ze belandden in Nederland en niemand kon nog terug. „Mijn vader verscheurde zijn pas. En dat voor zo'n Nederlandgetrouwe man, die me naar Prins Bernhard vernoemde. Tot aan zijn dood in 2010 bleef hij stateloos." Overal hangen nog foto's, tussen de pijl en bogen, de peniskokers en boven de gelooide krokodil op de dressoirkast. „ Hij gaf mij een snoeiharde militaire training om me voor te bereiden op de vrijheidsstrijd."

Bernhard Kaisiepo trouwde met Josefina Suwaé, ook van een vooraanstaande clan. Hun drie zonen kregen ook een harde opvoeding; ze moesten op judo, tot en met de zwarte band. „En ze liepen samen met mij verplicht de Internationale Vierdaagse, met deze lichtende ster aan hun rugzak. 'Die vlag moet naar huis, het is jullie plicht hem over de finish te krijgen', zei ik dan."

Ober

Nadat zijn land was verkwanseld, werd Bernhard chauffeur, seizoensarbeider en ober. „Ik heb geen dag mijn hand opgehouden. Als jullie ons niet moeten, wil ik ook niets van jullie ontvangen." Na zijn diensttijd kwam hij bij bank Mees & Zonen en later bij de ABN AMRO, waar zijn militaire hardheid zich deed gelden. Zo riepen ze hem erbij toen Somaliërs op hoge toon een voorschot eisten op hun uitkering. „Ik ging met hen een spreekkamertje binnen. Ging meteen voor de deur staan, zodat ze er niet uit konden en riep: 'Een voorschot? Zijn jullie vergeten hoe jullie drie maanden geleden door de woestijn trokken? Niks ervan, opdonderen.' Maar Bernhard, zeiden mijn superieuren later, dat kun je toch niet maken? „Nee, zij als witte mensen niet, maar ik als zwarte man wel. Ze zijn niet teruggekomen."

Is het niet beter het erbij te laten zitten met West-Papoea? Na een halve eeuw verlaten de Indonesiërs een land met zoveel grondstoffen vast niet meer. De vraag alleen al laat zijn ogen vonken van woede. „Dit is mijn strijd, mijn roeping. Er zijn veranderingen genoeg op het wereldtoneel, de Indonesische moslims worden steeds militanter. West Papoea is christelijk en een buffer tegen het opkomende islamterrorisme dat zich anders over de Pacific verspreidt. We winnen gaandeweg aan steun: Israël en Frankrijk klagen Indonesië al aan vanwege hun houding. Ik heb zes staten in de Stille Zuidzee mee, allemaal resultaat van onze inspanningen."

Bij het afscheid ontspant de president in ballingschap. Dat de bomen hier zo hoog staan in de tuin, gaf wat chagrijn in de buurt. Hij zegt: „Als het mooi weer wordt, pak ik mijn peniskoker en een pijl en boog en ga ik hier op jacht. En wie er hier komt klagen, krijgt een pijl in zijn achterwerk."

Natuurlijk is dat een grapje. Ook maar nét trouwens.

VIDEO op destentor.nl